

A. LỊCH SỬ VIỆT NAM (6.0 điểm)**Câu 1 (2,5 điểm):**

Có đúng không khi nhận định rằng: *Khi thực dân Pháp xâm lược Việt Nam, triều Nguyễn từ tư tưởng cầu hoà đã đi đến nhượng bộ, thoả hiệp rồi đầu hàng hoàn toàn?* Nhà Nguyễn có trách nhiệm như thế nào trong việc để nước ta rơi vào tay thực dân Pháp cuối thế kỉ XIX? Giải thích?

Câu 2 (1,5 điểm):

Kẻ thù nói về ông: *“Trong 18 tháng trường, người du kích không biết mệt mỏi ấy mà ta có thể gọi là Áp-đen-ca-đê của Việt Nam bị truy nã từ chỗ này đến chỗ nọ, trong rừng sâu, trong vùng lầy không thể đi đến được, người du kích ấy đã phá vỡ cuộc truy nã của chúng ta với cả một nghị lực bền bỉ mà ta phải thừa nhận kẻ thù ấy là địch của chúng ta”* (Theo Trần Văn Giàu, *“Chống xâm lăng”*, trang 146).

Người du kích ấy là ai? Dựa vào kiến thức lịch sử đã học, hãy làm rõ cơ sở của nhận định trên? Từ đó phát biểu quan điểm về vai trò của cá nhân trong lịch sử.

Câu 3 (2 điểm):

Trình bày nội dung cơ bản của các đề nghị canh tân ở Việt Nam nửa cuối thế kỉ XIX và rút ra nhận xét? Theo em, để một cuộc cải cách thành công cần những điều kiện gì?

B. LỊCH SỬ THẾ GIỚI (4.0 điểm)**Câu 1 (2,5 điểm):**

Làm rõ những điểm giống và khác nhau cơ bản giữa cuộc cách mạng tư sản Anh thế kỉ XVII và cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII. Lý giải nguyên nhân làm cho Cách mạng tư sản Pháp là cuộc cách mạng tư sản triệt để nhất.

Câu 2 (1,5 điểm):

Đánh giá vai trò của các cuộc cách mạng tư sản từ thế kỷ XVI đến thế kỷ XVIII đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của các nước tư bản Âu – Mỹ.

Họ và tên học sinh...../ Chữ ký giám thị.....

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm

ĐÁP ÁN 10SỬ

LỊCH SỬ VIỆT NAM		
Câu	Nội dung	Điểm
1	<i>Có đúng không khi nhận định rằng: Khi thực dân Pháp xâm lược Việt Nam, triều Nguyễn từ tư tưởng cầu hoà đã đi đến nhượng bộ, thoả hiệp rồi đầu hàng hoàn toàn? Nhà Nguyễn có trách nhiệm như thế nào trong việc để nước ta rơi vào tay thực dân Pháp cuối thế kỉ XIX? Giải thích?</i>	2,5đ
	Khẳng định: Nhận định chưa hoàn toàn chính xác vì khi Pháp xâm lược, triều đình Nguyễn đã có tổ chức kháng chiến và chỉ đến khi gặp phải thất bại mới đi dần vào con đường nhượng bộ, thỏa hiệp rồi đầu hàng...	0,25đ
	Chứng minh	1,0 đ
	- Khi thực dân Pháp xâm lược Việt Nam: Triều Nguyễn có tổ chức đánh Pháp (cử Nguyễn Tri Phương lập phòng tuyến Liên Trì chặn giặc, quân đội triều đình ở Đà Nẵng, Gia Định,... tổ chức lực lượng đánh trả). Tuy nhiên, thái độ dè dặt, bị động, thiếu sáng tạo, quyết tâm ... - Khi thực dân Pháp chuyển hướng đánh Gia Định (1859): triều Nguyễn từ tư tưởng cầu hòa đã đi đến nhượng bộ, thỏa hiệp rồi đầu hàng thực dân Pháp. - Khi thực dân Pháp đánh chiếm được các tỉnh miền Đông Nam Kỳ ... → triều đình kí hiệp ước Nhâm Tuất (5 - 6- 1862), ra lệnh giải tán nghĩa binh chống Pháp.... - Khi thực dân Pháp đánh chiếm 3 tỉnh miền Tây... → triều đình lúng túng bạc nhược... Phan Thanh Giản và quan quân 3 tỉnh hạ vũ khí nộp thành.	0,5 đ
	- Từ 1867-1873, thực dân Pháp dùng thôn tính ...→ triều đình không nghĩ đến việc giành lại các vùng đất đã mất, tiếp tục thi hành chính sách đối nội, đối ngoại thiển cận... - Khi thực dân Pháp đánh Bắc Kỳ lần I--> Thành Hà Nội thất thủ, triều Nguyễn ký với Pháp hiệp ước Nhâm Tuất ... - Khi thực dân Pháp đánh Bắc Kỳ lần II...--> Thành Hà Nội thất thủ lần 2, triều đình nuôi ảo tưởng thương thuyết thu hồi Hà Nội, hạ lệnh rút quân và giải tán đội quân địa phương - Khi thực dân Pháp đánh Huế--> triều đình bối rối ký hiệp ước Hác - măng, sau đó ký hiệp ước Pa-tơ-nốt. Hai bản hiệp ước đánh dấu triều đình đã đầu hàng hoàn toàn	0,5 đ
	Nhà Nguyễn có trách nhiệm như thế nào trong việc để nước ta rơi vào tay thực dân Pháp?	1,25 đ
	- Triều Nguyễn chịu trách nhiệm chính trong việc để mất nước ta vào tay thực dân Pháp	0,25 đ
	- Giải thích	1,0 đ
	<i>Trước nguy cơ xâm lược:</i> Triều Nguyễn vẫn tiếp tục các chính sách sai lầm, thiển cận, làm cho thế nước ngày càng suy yếu.... tạo cơ hội thuận lợi cho Pháp nổ súng xâm lược nước ta	0,25 đ
	<i>Trước cuộc xâm lăng của thực dân Pháp:</i> Triều Nguyễn chậm chạp, bị động và thiếu tích cực trong việc chuẩn bị kháng chiến	0,25 đ

	<i>Trong quá trình kháng chiến chống thực dân Pháp:</i> + Không xác định được đường lối kháng chiến đúng đắn nên không thể phát động được 1 cuộc kháng chiến toàn dân, toàn diện, bỏ lỡ nhiều cơ hội để có thể đánh bại quân địch + Khước từ mọi đề nghị cải cách, duy tân để tăng cường tiềm lực cho đất nước + Từ việc muốn bảo toàn quyền lợi dòng họ, giai cấp, triều Nguyễn đã phản bội cuộc kháng chiến của nhân dân, từ chống cự yếu ớt, đến cắt đất cầu hòa, đầu hàng từng bước đến đầu hàng hoàn toàn... + Tuy nhiên, vẫn có một bộ phận vua quan nêu những tấm gương cao cả, quyết tâm bảo vệ độc lập dân tộc, chủ quyền của đất nước (vua Hàm Nghi, Nguyễn Tri Phương, Hoàng Diệu ...)	0,5 đ
2	Kẻ thù nói về ông: “Trong 18 tháng trường, người du kích không biết mệt mỏi ấy mà ta có thể gọi là Áp-đen-ca-đê của Việt Nam bị truy nã từ chỗ này đến chỗ nọ, trong rừng sâu, trong vũng lầy không thể đi đến được, người du kích ấy đã phá vỡ cuộc truy nã của chúng ta với cả một nghị lực bền bỉ mà ta phải thừa nhận kẻ thù ấy là địch của chúng ta” (Theo Trần Văn Giàu, “Chống xâm lăng”, trang 146). Người du kích ấy là ai? Cơ sở của nhận định này? Từ đó phát biểu quan điểm về vai trò của cá nhân trong lịch sử.	1,5 đ
	- Khẳng định: nhân vật đó là Trương Định - Vài nét tiểu sử: Ông quê Quảng Ngãi ... theo cha vào lập nghiệp ở vùng Gia Định, được phong chức quản cơ nên còn gọi là Quản Định... được nhân dân suy tôn là “Bình Tây đại nguyên soái...”	0,5
	Cơ sở của nhận định	0,75
	- Trong suốt quá trình hoạt động, Trương Định cũng nghĩa quân của ông đã chiến đấu bền bỉ, không mệt mỏi: + Khi thực dân Pháp đánh gia Định 1859: chiêu mộ nghĩa binh, sát cánh cùng quân triều đình đánh giặc... + Khi Đại đồn Chí Hòa thất thủ: đem quân về Tân Hòa, Gò Công, tổ chức những trận phục kích tiêu diệt quân pháp ... + Sau điều ước 1862, triều đình buộc Trương Định bãi binh -> Ông kháng lệnh triều đình, ở lại cùng nhân dân 3 tỉnh miền Đông kháng chiến. ... Căn cứ Tân Hòa thành đại bản doanh của phong trào toàn miền... + 2/1863, thực dân Pháp mở cuộc tấn công vào căn cứ Tân Hòa (Gò Công), xây dựng căn cứ mới ở Tân Phước, ven sông Soài Rạp tiếp tục hoạt động... + Sau đó, Pháp lại mở đợt tấn công mới, nghĩa quân chống trả quyết liệt... Trương Định bị thương nặng đã tự sát ... + Sau khi ông mất, nghĩa quân còn tiếp tục duy trì cuộc chiến đấu thêm một thời gian	0,5
	- Kết luận: HS liên hệ giữa Trương Định với người anh hùng Ap- đen Ca-đê ở Angiêri	0.25
	Phát biểu quan điểm về vai trò của cá nhân trong lịch sử	0,25
	- Quần chúng nhân dân đóng vai trò quyết định trong lịch sử, song cá nhân xuất sắc cũng có vai trò quan trọng trong những bước ngoặt của lịch sử - Các cá nhân xuất chúng thường đóng vai trò là người định hướng, tổ chức lãnh đạo quần chúng...	
3	Trình bày nội dung cơ bản của các đề nghị canh tân nửa cuối thế kỉ XIX và rút ra nhận xét? Theo em, một cuộc cải cách thành công cần những điều kiện gì?	2,0 đ
	Nội dung cơ bản của các đề nghị canh tân cuối thế kỉ XIX.	0,75
	- Khái quát vài nét về hoàn cảnh lịch sử: Nửa sau thế kỉ XIX, chế độ phong kiến Việt Nam dưới triều Nguyễn lâm vào tình trạng khủng hoảng trầm trọng về mọi mặt... Trước nguy cơ mất nước đang đến gần, một số quan lại, sĩ phu yêu nước tiến bộ Việt Nam có trí thức và tâm huyết đã mạnh dạn đưa ra những lời đề nghị canh tân đất	0,25đ

	nước. - Nội dung: đề cập đến nhiều vấn đề của đời sống kinh tế - xã hội nước ta lúc đó. + Trần Đình Túc, Nguyễn Huy Tế (1868): xin mở cửa biển Trà Lý (Nam Định) + Đinh Văn Điền (1868): xin đẩy mạnh việc khai khẩn đất hoang, khai mỏ, phát triển buôn bán, chấn chỉnh quốc phòng + Nguyễn Trường Tộ (1863-1871): đề nghị chấn chỉnh bộ máy quan lại, phát triển công thương nghiệp và tài chính, chỉnh đốn võ bị, mở rộng ngoại giao, cải tổ giáo dục -> Tiêu biểu nhất + Nguyễn Lộ Trạch (1877-1882): chấn hưng dân khí, khai thông dân trí, bảo vệ đất nước....	0,5đ
	Nhận xét	0,75
	- Tích cực: + Từ việc nhìn thấy rõ sự khủng hoảng về kinh tế, sự bất ổn về chính trị, xã hội, sự tồn tại quá lâu của ý thức hệ phong kiến đã lỗi thời → đề xuất nội dung cải cách toàn diện trên tất cả các lĩnh vực, trọng tâm là kinh tế... + Thể hiện tinh thần yêu nước, ý thức trách nhiệm đối với dân tộc, Tổ quốc, phản ánh khát vọng đưa đất nước thoát khỏi tình trạng lạc hậu, có thể đương đầu với cuộc chiến tranh xâm lược của thực dân Pháp...	0,25
	- Hạn chế: + Nặng về sự mô phỏng, sao chép bên ngoài ... + Nội dung lẻ tẻ, rời rạc, thiếu tính khả thi...	0,25
	- Ý nghĩa: + Góp phần làm rạn nứt thành trì của ý thức hệ phong kiến, vạch trần bộ mặt bảo thủ, trì trệ, lạc hậu của nhà Nguyễn, mở ra khả năng đưa nước ta thoát khỏi khủng hoảng, đủ sức đối phó với họa xâm lăng bên ngoài như Xiêm, Nhật (nếu các cải cách được thực hiện). + Thức tỉnh dân tộc trên con đường đổi mới, tạo đà cho những cải cách dân chủ đầu thế kỉ XX ...	0,25
	Điều kiện để một cuộc cải cách thành công	0,5
	- Phải có sự đồng thuận từ trên xuống dưới, từ trung ương xuống địa phương. - Người lãnh đạo phải có quyết tâm, thu phục nhân tâm, được nhân dân ủng hộ, biết phát huy trí tuệ của toàn dân - Nội dung cải cách phải phù hợp với đất nước, đánh giá đúng sự thật, nhìn thẳng vào sự thật, đáp ứng được những yêu cầu của đất nước đặt ra - Phải thực hiện trong bối cảnh đất nước độc lập, có điều kiện thuận lợi về cơ sở vật chất, hạ tầng xã hội đảm bảo cho cải cách thành công	
PHẦN LỊCH SỬ THẾ GIỚI		
1	Làm rõ những điểm giống và khác nhau cơ bản giữa cách mạng tư sản Anh thế kỉ XVII và cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII. Lý giải nguyên nhân làm cho CMTS Pháp là cuộc cách mạng tư sản triệt để nhất?	2,5đ
	Những điểm giống và khác nhau giữa cách mạng tư sản Anh thế kỉ XVII và cách mạng tư sản Pháp cuối thế kỉ XVIII.	1,25
	* Giống nhau - <i>Mục tiêu:</i> đều lật đổ chế độ phong kiến, mở đường cho chủ nghĩa tư bản phát triển... - <i>Động lực cách mạng:</i> quần chúng nhân dân. - <i>Ý nghĩa:</i> đều xóa bỏ những rào cản, mở đường cho KTTBCN phát triển, có ảnh	0,5

	hưởng sâu rộng và có ý nghĩa quốc tế to lớn... <u>Lưu ý: Nếu học sinh có ý sáng tạo, GV cho điểm khuyến khích nhưng không vượt quá tổng điểm toàn câu hỏi</u>	
	* Khác nhau - <i>Hình thức cách mạng</i>: Cách mạng tư sản Anh là nội chiến, cách mạng tư sản Pháp vừa nội chiến vừa chống ngoại xâm. - <i>Lãnh đạo</i>: Lãnh đạo cách mạng tư sản Anh là liên minh tư sản và quý tộc mới; cách mạng tư sản Pháp chỉ có giai cấp tư sản - <i>Diễn biến</i>: Trong cách mạng tư sản Anh không có bầu quốc hội, không ban hành hiến pháp. Cách mạng tư sản Pháp có tiến hành bầu cử, có Tuyên ngôn nhân quyền và dân quyền, có ban hành Hiến pháp 1791, 1793. - <i>Tính chất</i>: Cách mạng tư sản Anh chưa triệt để (còn tàn dư của chế độ phong kiến, vấn đề ruộng đất của nhân dân chưa được giải quyết...). Cách mạng tư sản Pháp là cuộc cách mạng dân chủ tư sản triệt để (vì đã xóa bỏ mọi tàn dư chế độ phong kiến, giải quyết vấn đề ruộng đất cho nhân dân...)	0,75
	* Nguyên nhân làm cho CMTS Pháp là cuộc cách mạng tư sản triệt để nhất:	1,25
	- CMTS Pháp diễn ra vào cuối thế kỉ XVIII sau các cuộc CMTS Hà Lan, Anh, Chiến tranh giành độc lập của 13 thuộc địa Anh ở Bắc Mỹ nên đã học hỏi được nhiều kinh nghiệm từ các cuộc cách mạng tư sản nổ ra trước đó.	0.25
	- Trước khi cách mạng bùng nổ, ở Pháp diễn ra cuộc đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng hết sức quyết liệt - trào lưu Triết học Ánh sáng... có ý nghĩa tiến bộ; góp phần trang bị cho giai cấp tư sản và quần chúng nhân dân Pháp tư tưởng mới, châm ngòi và định hướng cho sự phát triển đi lên của cách mạng.	0.25
	- Trong quá trình diễn ra, cách mạng xuất hiện thêm nhiệm vụ chống ngoại xâm, bảo vệ đất nước. Tình thế cấp bách đó đã trở thành động lực để CMTS Pháp phát triển đến đỉnh cao.	0.25
	- Quần chúng nhân dân có tinh thần cách mạng cao... đã từng bước đưa cuộc cách mạng tiến lên đạt đến đỉnh cao và thực hiện triệt để những nhiệm vụ của một cuộc cách mạng tư sản.	0.25
	- Giai cấp tư sản Pháp đủ mạnh để nắm độc quyền lãnh đạo cách mạng: Trong thành phần của cuộc cách mạng tư sản Pháp, lãnh đạo chỉ có giai cấp tư sản, không hề có thành phần quý tộc mới nên đoạn tuyệt hẳn với chế độ phong kiến, xóa bỏ triệt để những tàn tích của chế độ phong kiến.	0.25
3	Đánh giá vai trò của các cuộc cách mạng tư sản tiêu biểu từ thế kỷ XVI đến thế kỷ XVIII đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của các nước tư bản Âu – Mỹ.	1,5đ
	- Các cuộc cách mạng tư sản tiêu biểu từ thế kỷ XVI đến thế kỷ XVIII : Cách mạng tư sản Hà Lan thế kỷ XVI, cách mạng tư sản Anh thế kỷ XVII, cuộc chiến tranh giành độc lập của các thuộc địa Anh ở Bắc Mỹ thế kỷ XVIII và Cách mạng tư sản Pháp thế kỷ XVIII.	0,5
	* Vai trò:	1,0

	- Xác lập sự thắng lợi của CNTB với chế độ phong kiến, thúc đẩy lực lượng sản xuất phát triển với tốc độ nhanh chóng, tạo ra khối lượng của cải đồ sộ, làm thay đổi bộ mặt kinh tế xã hội của đất nước cũng như đời sống con người.	0,5
	- Mở đường cho cách mạng công nghiệp, làm thay đổi sản xuất, chuyển từ sản xuất công trường thủ công sang sản xuất bằng máy móc trong các công xưởng→ thúc đẩy CNTB chuyển sang giai đoạn độc quyền...	0,25
	- CNTB ra đời tạo ra nền dân chủ và các thể chế dân chủ và tiến bộ hơn. Từ nền dân chủ đó, các nước tư bản Âu - Mỹ đã sáng tạo ra những thành tựu vĩ đại, chuyển từ nền văn minh nông nghiệp sang nền văn minh công nghiệp.	0,25